

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
árazásában szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvárdól Regela Ferdinánd
L. (Jósei 16h-ut) 22.

TELEFON-SZÁM 124.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, szeptember 7.

Az új lakbér-törvény.

Írta: Lukácsy Lajos.

az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének
helyettes elnöke.

A szeptember 1-én életbe léptetett lakbértörvény különféle értelmezésre ad alkalmat. Máskép magyarázza a háztulajdonos, másként a lakásbérlő. Mindegyik a maga javára. A legelső főkérdés, hogy az új törvény értelmében szeptember 1-től mennyi lesz a lakbér maximuma. A törvény így szól: „3. cikk. A lakbér maximuma azon összegben állapítatik meg, amely az ingatlanok 1916. augusztus 1-én volt értékének 60%-át képezte, szorozva 2.50-el.” A csatolt területekre vonatkozólag — tehát miránk — az 1914. augusztus 1-ei dátum vonatkozólag figyelembe. Kivételes helyzetű fizethelyiségekre vonatkozólag 500%-ig menő bércemelés engedélyezhető. A fenti időpontok után épült ingatlanokra vonatkozólag a lakbér a következőképen számítatik: Az 1919. január 1-e előtt vagy ezen év folyamán épült ingatlanok értéke 1.75-el szoroztatik meg, míg az 1920-ban készült épületekre vonatkozólag az építési költség 80%-a számítatik. A butorozott lakrészekre és szobákra vonatkozólag a lakbér 250%-ig emelhető, a kiszolgálás pedig 50%-ig. Az állami, megyei és községi adókat a bérlő viseli, kivéve azt az esetet, ha szerződésileg más megegyezés kötöttik ki. Világos dolog tehát, hogy elsősorban a ház értékének megállapítása szükséges, hogy a lakbérek megállapíthatók legyenek. Hogy ez hogyan fog történni, azt a megjelenendő végrehajtási eljárás fogja megállapítani.

Törvénykezési szempontból az 1881. LX. tc. 148. §-a szerint a házbéradók alá eső ingatlanok értéke az évi államadó százszoros összegében állapított meg. Ha tehát egy házbéradó alá eső háznak az államadója 1500 korona volt, az 150.000 lei becsértékben vétetik fel és ennek a tiszta jövedelme a 150% házbéradóval, jelen esetben 22500 lei az össz-házbér. Ezen összeg a lakók között osztatik fel lakásaik arányaihoz képest. A törvény erre nézve nem intézkedik, talán a végrehajtási eljárás fog erről szólani, hogy ha a háztulajdonos is a házbán lakik, az ő lakásának az eszményi bérösszege — mert tényleg

bért nem fizet — bentfogaltatik-e? az össz-bérbérendelemben. Nagyon valószínű, hogy igen. Ez után lakásuk minősége és aránya szerint meg fog a házbér-összeg egyenként állapítatni, amely az egész ház értékének, mint fentebb írtam, 150%-át fogja képezni. A törvény megengedi, hogy az üzlethelyiségekre vonatkozólag 500%-ig menő bércemelés engedélyezhető, de a törvény kivételes helyzetű üzlethelyiségekről szól és hogy már most minő kvalitásnak kell lennie a kivételes helyzetű üzlethelyiségnek, ezt majd talán a végrehajtási rendelet magyarázza meg. Épen úgy állapítatik meg az 1919. január 1-e előtt, vagy ezen év folyamán, továbbá az 1920-ban készült ingatlanok értéke, illetve az építési költség és míg az előbbinél a bér 1.75-el szoroztatik és így adja meg a becsértéket, addig az 1920-ban készült épületek után 50% építési költség jár.

Súlyosan fogja az új törvény érinteni azon bérlőket, akik butorozott szobákat adnak albérlőbe, mert nem egy eset van a városban, hogy a bérlő a tulajdonostól 25—30 leierért vesz ki egy üres szobát és butorozva 200 leierért adja az albérlőnek. A törvény most ennek gátat vet, mert a butorozott szobákat és lakrészeket a fizetett bérösszegnek 250%-áig lehet csak emelni és a kiszolgálásért külön 50%-ot felszámítani. Mindenesetre nagy kedvezmény az albérlőkre.

Végül úgy intézkedik a törvény, hogy az állami, megyei és községi adókat a bérlő viseli. A törvény szó szerinti szövege: „Taxele catre stat, judet, si comuna se suporta de chirtas” etc. Hogy a Taxele szó adókat jelent, az kétségtelen, mert a törvényhozásnak az volt a célja, hogy a háztulajdonosoknak a háboru alatti veszteségeikért kárpótlást a jövőben nyújtson.

Igaz, hogy a Taxe szó illetéket, díjat is jelent, de a jelen esetben nem a szó szó szerinti értelmezését, hanem az egész szöveg értelmét kell figyelembe venni s azt, amit a törvényhozó elérni célozott. Különben e tárgyról napok óta a hírlapokban pro és contra élénk viták indultak meg és miután e tárgyban más nézet van a háztulajdonos és más nézet a bérlő, szükséges volt a belügy kormányhoz fordulni, amely majd

eloszlatja a kétséget és meghatározza, hogy a „Taxe” szó mit jelent a lakbérrendelet végrehajtásában. Végül még csak azt jegyzem meg, hogy a kormány a lakbérleti törvény 3-ik szakaszát eredetileg úgy terjesztette be az országgyűlésnek, hogy az 1914. évi becsára a háznak 60%-os értéke után 5-el szoroztatik és így 300% legyen a bérházak bruttó jövedelme, amely jövedelemből azután a háztulajdonos az összes adókat, reparációt és minden díjakat fizet.

Bethlen — nyugatmagyarországi utjáról.

Kommunista összeesküvés. — Az antant-jegyzék még nem érkezett meg

BUDAPEST. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök nyugatmagyarországi utjáról a következőket mondotta:

Utazásom célja az volt, hogy megállapítsam, vajon a nyugatmagyarországi polgári és katonai hatóságok hathatósan fogantatották-e mindazokat az intézkedéseket, amelyek a magyar kormány Nyugatmagyarország rendjének és békéjének fenntartása érdekében elrendelt. Megállapítottam, hogy minden intézkedést kifogástalanul végrehajtottak. A magyar fennhatóság alatt álló területeken a rend tökéletes. Illetéktelen elemek, pláne bandák sehohsem tartózkodnak. Az első kiterítési zónát illetőleg a soproni szövetséggel közösen katonai bizottsággal egyetértőleg az az intézkedés történt, hogy a nyugtalanság lecsillapítására az ott netalán tartózkodó idegen illetőségűek felszerelésre és eltávolítására magyar és antant-tisztek fognak a helyszínre kiszállni és megteszik a célszerűnek látszó intézkedéseket.

Alhir egy magyar képviselőről.

BUDAPEST. A nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy Huber János magyar nemzetgyűlési képviselő Bécsbe szökött és letette az osztrák honpolgári esküt, hogy nezsideri plébániáját megtarthassa. E hírekkel szemben megállapítást nyert, hogy Huber egyáltalán nem járt Bécsben, hanem Sopronban tartózkodott, ahonnan visszatért Budapestre s jelenleg is itt tartózkodik. Huber kijelentette, hogy sohasem volt nezsideri plébános és a róla elterjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Kommunista összeesküvés.

SOPRON. Nyolc felkelő Velie községnél véletlenül átjutott a stájerországi Hohenburgba és gépfegyverekkel felvette a harcot az osztrák csendőrökkel. A harc folyamán az osztrákok há-

Az országgyűlés az eredeti törvényjavaslatot el is fogadta, azonban a szenátusban a törvény azon módosítást szenvedte, hogy az 5-el való szorzás helyett 2 és féllel való szorzást határozott és így a házak bruttó jövedelme nem 30, hanem 150%. Az elvesztett 150% jövedelem helyett pedig azaz lesznek kárpótolva a háztulajdonosok, hogy a 3-ik pont bekezdése szerinti állami, megyei és községi adók fizetését a lakókra hárítja a törvény.

romszáz főnyi erősítést kaptak és körülfogták a felkelőket. A gépfegyver kezelője egy horvát származású felkelő 17 lövéstől találva holtan esett össze, a többi visszavonult. A felkelők közül ötven megsebesültek. Az osztrákok a másfél órás harcban 30 halottat vesztettek.

SOPRON. Küllő sopronmegyei községben kommunista összeesküvést fedeztek fel. A község lakóinak nagyrésze Bécsre helyre járt dolgozni, ahol összeköttetésbe került a kommunista-szervezetekkel. A főembereket, köztük Grolier Frigyes gyógyszerészt letartóztatták. Sopronkeresztúron 13 kommunistát tartóztattak le.

Hol maradt az antant-jegyzék?

BÉCS. Masirevich Bécsi magyar követ azt javasolta az osztrák kormányknak, küldjön Sopronba kormánybiztost, aki a magyar hatóságokkal együtt vezetné a közigazgatást a nyugatmagyarországi kérdés megoldásáig.

BÉCS. A Deutsches Volksblatt írja: Masirevich magyar követ megjelent Schober osztrák kancellárnál, hogy a magyar kormány új tárgyalási javaslatát előterjessze.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda beavatott helyről nyert értesülés alapján jelenti, hogy az antant nagyköveti tanács állásfoglalását tartalmazó jegyzék mostanáig nem érkezett Budapestre s így az osztrák hivatalos körök egyes kijelentéseit, amelyek ilyen tárgyalásokra utalnak, legalább is korainak tartják.

A felkelés — Karlista-mozgalom.

BÉCS. Az Abend című lap diplomáciai helyről szerzett értesülés alapján a következőket írja: A katonai banda-mozgalom karlista jellegű és egyre jobban kitünik, hogy nem véletlenség. Északon nyugalom van, ellenben délen a stájer határon egyre vakmerőbbé válik a mozgalom. Ide

nagyszámú reguláris katonaságot küldenek. Északon Csehország a tulmerezs kihívásoknak megállást parancsolt. Ezzel szemben a magyarok azt hiszik, hogy a stájerországi keresztény nemzeti pártiaknál barátságosabb érzelmekre találhatnak. Lehár és Ostenburg köztudomásúlag Karlisták és a gyepelt magukhoz ragadták. Friedrich István szintén tevékeny kedik. Héjjast és Prónayt pedig háttérbe szorították. Bizonyos, hogy sem Horthy, sem a Karlisták nem gondolnak Nyugatmagyarország feladására.

Románia várakozó állásponton.

BÉCS. Kifűnően informált személyiség mondotta egy magyar újságírónak, hogy a bécsi román követ hivatalos utasítást kapott kormányától, hogy Romániának a nyugatmagyarországi kérdésben követendő magatartásáról a nyilvánosság számára semmiféle nyilatkozatot ne tegyen. Ez a hír annál is inkább érdekes, mert Take Jonescu külügyminiszter ezidőszere Párisban van és a közép-európai politikai kérdésekről tárgyal az illetékes francia körökkel.

PÁRIS. A nagyköveti értekezlet ülést tartott, amelynek határozatából kifolyólag a szövetségesek budapesti diplomáciai képviselőit utasítani fogják, hogy tegyenek lépéseket a magyar kormányelnöknel és hivják fel figyelmét arra a magatartásra, amelyet Magyarország a nyugatmagyarországi kérdésben tanusít.

BÉCS. Belgrádi és prágai hírek szerint Jugoszlávia és Csehország be akar avatkozni a nyugatmagyarországi kérdésbe. Beavatott osztrák helyen azonban azt hangoztatják, hogy az osztrák kormány felfogása szerint a nyugatmagyarországi kérdés kizárólag Magyarország és a nagyantant ügye s így a kisantant egyik államának sincs oka a beavatkozásra.

Az új agrártörvény.

(Elveszik azok földjét, akik nem termelnek eleget.)

Az aradi agrárreform bizottsághoz ma érkezett meg az új agrártörvény. Az új törvény legérdekesebb pontjai közé tartozik az, hogy a jövőben a polgári törvénykönyv erre vonatkozó paragrafusaitól eltérőleg, a földbirtokos parasztoi **feljogosítottnak** hold terjedelemtől oly módon ajándékozhatassanak, vagy hagyományozhatassanak, hogy az engedélyes nem köteles a rendelkezésre álló jutalékán felül részért készpénzben kitértitést fizetni. Azoktól a kisbirtokosoktól, akik nem elég intenzíven és az állami tervek szerint gazdálkodnak, az agrárreform-bizottság elveheti a földjeiket. A határozat ellen 30 napon belül lehet felekezni a törvényszékhez, amely legfeljebb 15 nap alatt tanácsszerűen bírálhatja az ilyen ügyekben. A birtokföld megfosztott birtokosnak joga van a föld általa fizetett vételárát visszakövetelni. Azokat, akik nem fizetik a nekik adott föld után járó részleteket, közigazgatási uton a

központi földhözjuttatási pénztár let behajtása miatt végrehajtást megfosztja birtokuktól és a részrendelnek el földjeikre.

Külön engedély a külföldi tanuláshoz.

(Nem láttamozzák a diákok utleveleit.)

A napokban az a feltűnést keltő hír terjedt el, hogy a kormány a Magyarországra szóló utlevelek kiadását és a magyar határátlépési vízum kiállítását felfüggesztette. Ebben az ügyben az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Petrutiu Áron megyei főjegyzőt, az aradmegyei utlevél hivatal vezetőjét, aki a következő felvilágosításokat adta:

— Szó sincs arról, hogy a kormány rendeletet adott volna ki a Magyarországra szóló, vagy a Magyarországon keresztül utazáshoz szükséges utlevelek kiállításának beszüntetésére. Az sem igaz, hogy az állambiztonsági hivatalt értesítették volna olyan rendeletről, hogy a magyar határátlépési láttamozásokat szüntesse be. Tény az, hogy a prefektúra és az utlevél hivatal is hivatalosan megkapta a belügyminiszter rendeletét, amely szerint

a **bucurestii** kormány nem engedi meg román állampolgároknak a magyar egyetemeken való tanulást. Így az egyetemi hallgatóknak, általában a diákoknak az utlevélkiállítását tényleg megszüntettük. Ezzel egyidejűleg természetesen az aradi állambiztonsági hivatal is utasításokat kapott, hogy a kiadott rendeletnek megfelelően tanulók utleveleit ne láttamozza többé. A rendeletben egyéb ként arról is szó van, hogy ugyanakkor, antidón a **bucurestii** kormány nem tűri el, hogy román állampolgárok külföldi egyetemen folytassanak tanulmányokat, kivételes esetben kormányhatósági engedéllyel az utlevélhivatal továbbra is állíthat ki diákok részére utleveleket. Értesülésem szerint ehhez a clujai vallás- és közoktatásügyi igazgatóság írásheli engedélyre van szükség.

Irodalom és művészet.

* **Szulamith és Falurossza** Iesznek az első hét délutáni előadásai. Csütörtökön délután Szulamith daltjáték kerül színre a címszerepben Z. Váradi Margittal, míg a többi főszerepeket Szegő Lili, Ladiszlay, Szabó Gyula, Sebestyén Jenő, Faludy Károly stb. játsszák. Vasárnap délután a Falurossza a népszínművek gyöngye kerül színre. A darabban csaknem az egész társulat játszik. Ezen délutáni előadások a rendes délutáni helyarákkal lesznek.

* **L. Kiss Mariska** — **Jemét** leszerződött. A mai napon Róna Dezső színgazgatónak sikerült megegyezésre jutnia L. Kiss Mariskával, a színház volt "kiváló tagjával, aki erre a szezonra aláírta a szerződését. L. Kiss Mariska művészi képességeit nem kell ismertetnünk: a közhírnél már régen szeretetét fogadta a művésznőt, aki a vigjátékok és bohózatok elsőrangú erőssége.

* **Cigányprimás** Inke Rezsővel a címszerepben kerül színre a három Hattyu előadás után szombaton. A főszerepekben Horváth Mici, Halmos Mici, Inke Rezső, Sebestyén Jenő, Tompos, Selmei, Ács, Ladiszlay.

* **A Békei-féle zeneintézetben** Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

NOZI * **Uj műsor az Urániában.** Harc a tenger alatt egy szenzációs képet mutat be szerdán az Uránia színház. A kép nem a szentimentális szerelmi életből meríti tárgyát, hanem Tom Parker uri betörőkirály egyik legnagyobb bűnyüvének elkövetését és felderítését tartalmazza, amelyet a legelképzeltetlenebb merészséggel és trükkökkel követ el. Sparlker báró eljegyzési lakomájának vége és miss Eleonora hálózába vonul. Tom Parker a betörőkirály ide tör be és kényszeríti a megijedt hölgyet hogy összes ékszereit átadja. Majd amikor násztra indulnak a fiatal házaspár után lopózik és egy őrizetlen pillanatban meglátadja a hajó fedélzetén a bárót. Mindkettőn a hullámok közé zuhannak, ahol egy rémes éter-harct harc játszódik le közöttük, míg nem a báró elmerül. Tom ezután mint a báró szerepét, míg egyszerre csak a csodálatos véletlen folytán megmenekült báró rá nem talál. Egy ház tetején vívják meg utolsó harcukat, mert a viadal közben Tom lezuhan és elpusztul. A képet azok

a szenzációsan izgató felvételek teszik oly érdekessé, amelyeket a Tommal való viaskodások nyújtanak. A képet szerdán, csütörtökön és pénteken tartja műsoron az Uránia.

* **Testvérgyilkos.** Az Apolló mutatja be azt a gyönyörű képet, amelynek különössége az, hogy az emberi lélek legborzalmasabb összetevőinek munkáját mutatja be megrendítő dráma keretében. Joe Trimming ráun feleségére és annak hugába szerelmes, Kiltybe. Allan Turner védi az asszonyt, miáttal a férjet ellenségévé teszi. Egy ízben Joe, a ki öccse elé utazott, halva találja és mindenki meg van győződve, hogy a gyilkos Allan. Hannynak azonban csodálatos érzése az, hogy a meggyilkolt férje öccse személyében tovább él. Jones a meggyilkolt Joe öccse feleségül veszi Kiltyt, de a fiatal özvegy nem nyugszik és egy nagy idegyógyász segítségével fényt vet a csodálatos titokra. Joe megölte a saját öccsét, hogy elvehesse felesége hugát. Ekkor az ártatlan Allan egy boldogabb életre szabadul ki. Joe pedig azon a helyen éri végzete utol, ahol boldogulalan öccsét megölte. A megkapó meséjű dráma, amely az élet legsötétebb színeit domborítja ki, kiállításának precizitásával is kiválik. Kettős címszerepben Fritz Grenner művészete gyönyörködött. Szerdán, csütörtökön, pénteken megy az Apollóban.

A magyar jóvátétel.

(A jóvátételi bizottság Budapestén.)

BUDAPEST. Tegnap Budapestre érkezett a jóvátételi bizottság egy tagja, aki kijelentette, hogy a magyar közvéleménynek nincs oka a pesszimizmusra, mert a nyugati államok a legnagyobb rokonszenvvel viseltetnek Magyarország irányában. Kijelentette még, hogy egész nyugodtan megcáfolhatók azok a sötét kombinációk, amelyeket a magyarországi jóvátételi bizottság munkájához eddig fiztek.

BUDAPEST. Damolio, a jóvátételi bizottság elnöke és a bizottság tagjai tisztelegtek gróf Beth-

len István miniszterelnöknel és gróf Bánffy Miklós külügyminiszternel.

Ausztria nem kap hitelt

(Bukik az osztrák pénzügyminiszter.)

BÉCS. Grimm osztrák pénzügyminiszter nemrég Párisban és Londonban járt, hogy hitelt szerezzen Ausztriának. Az osztrák pénzügyminiszter külföldi utja azonban gyenge eredménnyel járt. Ezért a bécsi tőzsdén valamennyi külföldi valuta és majdnem minden értékpapír óriási áremelkedést mutat. Arról is beszélnek, hogy a pénzügyminiszter lemond állásáról. Félhivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Ausztriának a tervezett határidőre nem folyósítják a hitelsegély előlegeit.

A luxus és forgalmi adó

(Mí az eljárás?)

Munteanu Viktor pénzügytitkár ma a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának: A fogyasztási helység tulajdonosai a jövőben a regisztereken kívül kasszaiveket is kötelesek vezetni. Vagyis a kasszaivek egyesített tételeit kötelesek bevezetni a regiszterbe. Például: ha egy százezer leies eladásról van szó amelyből csak 20 ezer lei értékű áru tartozik a tizenötpercentes luxusadó alá, akkor 80 ezer egyszázalékos forgalmi adóval irandó be, míg a további 20 ezer a 15 percentes luxusadóval együtt veendő be a kasszaivek alapján a regiszterbe. A viszonteladók számára eladott áruk után csak egy percentes forgalmi adó szedendő, de melléje oda kell írni hogy viszonteladónak adatott el és a számla számozását is be kell vezetni.

Az inzuzgens vezér.

(Ujabb összeütközések Nyugatmagyarországon.)

A napokban megirtuk, hogy Pinkafő közelében az osztrák csendőrök több felkelőt fogtak el, akiket összekötözve Bécs helyre szállítottak. Az elfogottak között volt egy lakkcsizmás, elegáns öltözötű uriember, akinek nevét nem akarták elárulni. Az illető az összeütközés alatt meglehetősen súlyosan megsebesült. Most a Neue Freie Presse azt írja, hogy az elfogott uriember nem más, mint Egan Imre. Békésmege volt főispánja, aki inzuzgens vezér. Egan Imre Pinkafő közelében lóháton járt. Eppen örton volt, amikor egy kocsival elállták az útját és lövöldöztek rá. Egan megsebesült és lebukott lováról. Az osztrákok összekötözve Bécs ujhelyre szállították. Nemsokára foglyul ejtették Roskovitz Emánuel volt népfőlkelő főhadnagyot és a pilgersdorfi jegyzőt is. Egant a kerületi törvényszékre szállították, ahol lázadás, és zsarolás miatt indul meg ellene az eljárás.

SOPRON. Lantosfalván egy kisebb felkelő csapatra az osztrákok lesből rálóttak. Két felkelő meghalt. Az osztrákokat azután elűzték és közülük többet agyonlőttek. Gyanafalvára három-négy száz felkelő vonult be gépfegyverekkel.

A főorvos a szülőkhöz.

(Vigyázzunk az iskolásgyermekre.)

A nemsokára megkezdődő iskolai évad beálltával szigorú rendelet léptetett életbe az egészségügyi főfelügyelőség, amely erélyes intézkedésekkel igyekszik megakadályozni a járványok terjedését. A rendelet kimondja hogy a vidékről Aradra jövő iskolás gyermekek körorvosi bizonyítvánnyal látandók el, hogy a községekben nincs-e járványos betegség. Ezt a bizonyítványt az iskolák igazgatói kötelesek felülvizsgálni. Abban az esetben, hogyha az iskolás gyermekek járványos községből jönnek Aradra, úgy a városi orvosi hivatal által meghatározott ideig aradi lakásukon megfigyelés alatt tartandók. E rendelettel kapcsolatban dr. Cucu Vazul városi főorvos figyelmezteti a vidékről bejött gyermekek szüleit, hogy mielőtt a gyermekek részére a szükséges lakást kivesszik, vizsgálják meg, nem nedves-e és hogy elég világos-e? Különösképpen ügyeljenek arra a szülők, hogy gyermekeiket csak is olyan családhoz adják, ahol járványos betegségek nincsenek és tuberculosus tagja nincs a családnak. A fenti figyelmeztetést szigorúan tartásuk be, ha el akarják kerülni, hogy gyermekeik járványos vagy bármilyen betegségbe essenek.

Tolvaj a megyeházán.

(Az ellopott és megkerült pénztárca.)

Azoknak, akik ma délelőtt a vármegyeházán ügyes-bajos dolgukat intézték el, különös meglepetésben volt részük. Tizenegy óra tájban becsukták a vármegyeháza kapuját és ottan senkit sem engedtek ki. Ennek a furcsa intézkedésnek az volt az oka, hogy egy aradi asszony, aki a prefektus távollétében utlevél-kérvényeket elintéző dr. Beles Jenő alispán szobájában tartózkodott, egyszerre észrevette, hogy háromszáz lelt tartalmazó pénztárcaja és utlevél-kérvénye eltűnt. A szobában többen tartózkodtak és az asszony a körülállók gyanúsította pénzének és iratainak ellopásával. Dr. Beles Jenő alispán, hogy megakadályozza a tolvaj távozását, azonnal bezáratta a megyeháza összes ajtóit és kapuját. Véletlenül a megyeházán tartózkodott Hanga, Deteschán-csoportbeli detektív, aki hozzáfogott az elveszett tárgyak kutatásához. A jelenlévők kérésére, kosarait átkutatta, de eredménytelenül. Néhány perc múlva azután az utlevél-osztály vezetőjéhez beállított egy falusi asszony és elmondta, hogy kosarában egy idegen pénztárca-t talált és azt átadta az utlevélhivatal vezetőjének. Kiderült, hogy a tolvaj, amikor látta, hogy a motozásnál reá kerül a sor, hirtelen mozdulattal az ellopott tárgyakat bedobta a mellette álló asszony nyitott kosarába, akit már előzőleg kikutatott Hanga detektív. A megtalált tárgyak tulajdonosa boldogan vet-

te át pénztárcaját és az iratokat és kijelentette, hogy nem kívánja a tolvaj felkutatását.

Hegyaljai szőlősgazdák a kormányhoz.

(A fogyasztási adó eltörléséi kérik.)

Az Aradi Közlöny több ízben foglalkozott azzal, hogy a Hegyaljának a külföld előtt is ismert, virágzó szőlőtermelését mily nagy veszély fenyegeti a rendkívül magas kiviteli vámilletékek, de különösen a literenkénti egy leies fogyasztási adó szedése miatt. Közleményeink az összes erdélyi bortermelők szövetségének helyesléseivel találkozott. Most arról értesülünk, hogy az aradi bortermelők szövetsége éppen az Aradi Közlöny legutóbbi idevonatkozó közleménye alapján a napokban elhatározta, hogy a szövetség minden erejével oda fog hatni, hogy a **fogyasztási adót eltörljék**. Az aradi bortermelők szövetsége dr. Ispravnic Sever aradi ügyvéd elnöke alatt a napokban tanácskozást tartott, amelynek eredményeként a szövetség terjedelmes felterjesztést intézett a bucarestii földművelésügyi miniszteriumhoz. A felterjesztésben a szövetség az összes aradhegyaljai bortermelők nevében kéri a miniszteriumot, hogy a literenként fizetendő egy leies fogyasztási adót és a magas vámilletéket szállítsa le, egyben a kormány által történt régebbi ígérekhez képest a bor-export elé tornyosuló összes akadályokat hártsa el. A felterjesztést a szövetség azzal fejezte be, hogy a mennyiben a kormány a jelenlegi nehézségeket nem hártja el, a Hegyalja egykor virágzó bortermelését komoly veszély fenyegetné.

Megszűnt sztrájk.

(Próbaképpen fellüszgesztett akkordmunka.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a múlt héten a Rác-féle kötszövögyár munkásai, miután a gyár igazgatóságával való tárgyalások eredménytelenül végződtek, sztrájkba léptek. A munkások követelése az volt, hogy szüntessék meg az akkordmunkát, azonkívül béremelést kértek. Egy hélig tartó sztrájk után ma délelőtt az aradi munkafelügyelő ségnél újra tárgyalást kezdtek a gyár igazgatósága és a munkások megbízottai. A tárgyalás folyamán a két fél megegyezett abban, hogy az akkordmunkát három hónapig próbaidőre a gyár megszünteti és hogyha az akkordmunka megszüntetése a gyár szempontjából előnyösnek bizonyul, úgy azt többé nem fogja bevezetni. A munkások megbízottai engedtek követelésükből, így a sztrájk a mai nappal megszűnt és holnap reggel a kötszövögyár munkásai újra munkába lépnek.

HIREK.**Másodvirágzás.**

A Hegyaljáról most nap-nap után furcsa jelentéseket kapunk, amelyek száraz részletekkel arról számolnak be, hogy a Hegyalján az abnormális időjárás, a nagy hőseget követelő tartós esőzések folytán az alma és körtefák, újból kivilágzanak. Ez a másodvirágzás. A másodvirágzó fák és növények a florizlika részére nagy fontossággal bírnak, egyébként is igen érdekesekek, de az ilyen állapotba jutott fák, különösebb értékük nincs, amennyiben természetudományilag be van igazolva, hogy a másodvirágzó fák a jövő évben termést nem hoznak.

Itt önkéntelenül eszembe jut valami. Ugy-e asszonyom, Ön aki tetőféhérek karjaival, perzselő sötét szemekkel és nagyszerű nevelő asszonytettel ragyogó grande-dame életet él végig, ismeri azt az érzést, amikor egy fáradt reggelen először pillantja meg toalettasztalkája tükrében dus éjtekete hajfürtjei között az első panaszkodó fehérszálakat. Előbb téován néz maga elé, hogy itt most vége van az életének, hogy ezután már semmi sem jöhet, egy energikus kézlegyintés után azonban lassankint belátja, hogy jöhet még valami. Valami, ami megóvja attól, hogy lényes, táncos estélyeken már csak a nézelődő anya szerepét osszák ki Önnek. És ezsebe jut egy finom kis üvegecske, meg a hyperoxid és azután továbbra is dus, fekete vagy szőke marad a haja. Az arc öszülése pedig: a ráncok es redők, Istenem! kissé gyakrabban változtatja a fehér adagokat orcáján és a rózsás szemek mögött azután továbbra is mindenki csak fiataliságot sejt. Ez is másodvirágzás. A másodvirágzó nők szintén érdekesekek — pszichoanalitikus megfigyeléshez. Ezenkívül azonban sok esetben lényeg szépek is, illatuk szűnük is lehet, hiszen virágok. Csak éppen hogy másodvirágzásban vannak és gyümölcsöt nem hoznak többé. (s. i.)

Bejelentési összeiras. E 0 7-én szerdán jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Regele Ferdinand és Str. Horia (József főherceg-ut és Széchenyi-utca.) II. rendőrkerületben: Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca.) III. rendőrkerületben: Str. Lae Barna (Csutora-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Z mandului Zimándi-ut).

Lengyel-orszo konfliktus-Varsó. A lengyel kormány ki akarja adni Karscha szovjet-delegátus utlevélét és egyidejűleg visszarendeli Moszkvából a lengyel követet. A diplomáciai szakításon kívül Lengyelország gazdasági megtorló intézkedéseket is tervez Oroszország ellen. Ujabb blokádot rendel el, beszünteti a német-orosz tranzit-forgalmat és lefoglalja a szovjet-kormányak Lengyelországban levő szállítmányait.

A görögök Angora alatt. Athén. A görög csapatok Angora alá érkeztek. A Kemalista-hadsereg csapatai Caesareában vannak, amelyet megerősítettek.

Menetéri jegyek a Hegyaljai villamos vasut vonalain. Vett értesülés szerint a Hegyaljai villamos vasut igazgatósága f. hó 15-étől kezdődőleg f. évi október hó 31-éig, a szüret tartamára a 21 km.-en felüli vonalszakaszra

menetéri jegyeket ad ki, ami az utazást 20 százalékkal olcsóbbá teszi.

Vége a járásbírósa nyári szünetének. A járásbírósaon nyert értesülés alapján közölhetjük, hogy a járásbírósaon a mai naptól kezdve ismét a normális munkarend lépett életbe.

Nem hordják ki a szemetet. (Panaszos levél). Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! A Közlönyben tegnap azt olvastam, hogy az orvosi hivatal kérte az előljárást, hogy a város vegye saját kezelésbe a szeméthordást, mert a privat vállalkozók csak az esetben hordják ki a szemetet, ha azt busásan megfizetik nekik. Ez nem igaz, mert a vállalkozók még ebben az esetben is legfeljebb hetenként egyszer viszik ki a szemetet, ami egész héten rohad ebben a járványos időben az udvarokban. Tisztelettel egy háztulajdonos.

Bécsi, berlini, drezdai tanulmányutunkról hazatérve, műhelyünket ismét megnyitottuk. Huppert és Goda szabómesterek.

Agrárreform-törvény Erdélyi Gazdasági Egyesület hivatalos kiadás kapható 10 leiert Kelet hírlapirodában és az árusoknál Weitzer János és Salacz-utca sarkán.

Zászlókat a határon! Az aradi vasut igazgatóságol ma arról értesítette egy rendelet, hogy a vasuti határállomási épületeket a jövőben el kell látni két zászlóval. Az állomás épülete előtt pedig egy árbócra külön zászlór kell vonni, hogy a határon belépő idegen közönség lássa, hogy új ország területére érkezett.

Név-visszaváltoztatás. Dr. Robu János főpolgármester közli: A belügyminiszterium 7795—1921. sz. rendeletéből kifolyólag közhírré teszem, hogy Munkácsi George Arad—Csála szülőlepi lakos családi nevének „Munerantu”-ra való visszaváltoztatása engedélyeztetett.

Orvosi hír. Dr. Dohány Sándor gyermekorvos, a csecsemő védő szövetség rendelőorvosa rendelését Str. Consistorului (Batthyány-u.) 21. sz. alá helyezte.

Táncoktatás. Gencsy Béláné zártkörű tánciskolája szeptember hó 20-án kezd meg a Fehér Kereszt nagyletemben az oktatást. Beiratkozás naponta a táncteremben 3—5 óráig.

Országos férfi és női atletikai verseny csülörtökön. szeptember 8-án az AAC sporttelepen eddig még nem volt érdekességű lesz. Erdély minden atlétai egyesülete leadta nevezéseit. Először vesznek részt hölgyek atletikai versenyen ami magában véve is szenzáció. Dacára az ilyen versenyekkel járó nagy kiadásoknak, a női versenyek rendszerítése érdekében propaganda célt szolgáló verseny belépő jegyei erősen mérsékelve vannak. A verseny délelőtt tíz órakor, délután pedig fél 3 órakor kezdődik. Jegyek elővételben Mait Emil-nél.

A város és a luxusadó. A pénzügyminiszterium szeptember elsején életbe léptetett állami luxusadó rendelete dilemma elé állította Aradváros vezetőjét. — A rendeletben meghatározott luxusadók bizonyos százalékát a pénzügyminiszterium a városnak államegélyként adja. Ezzel szemben a város már a régebbi rendelet szerint szedi a városi luxusadót. A városi tanács táviratilag kérdést intézett a pénzügyminiszteriumhoz, hogy a városi luxusadó ezentul is szedhető-e. A pénzügyminiszterium válasza ezideig nem érkezett meg s így a város továbbra is szedi a városi luxusadót.

— **Osszeesküvés Lundondorff ellen.** Berlin. A baloldali szocialisták között összeesküvést fedeztek fel, amelynek az volt a célja, hogy Lundondorff tábornagyot meggyilkolják.

— **Adó, vagy illeték?** A háztulajdonosokat és a lakókat most az a kérdés foglalkoztatja, vajjon az új házbérlőtörvényben taxo-szó adót vagy illetéket jelent? Lapunk vezetőhelyén közöljük Lukáchy Lajosnak, a Háztulajdonosok Szövetsége helyettes elnökének cikkét, a következőkben pedig Vuculescu Titus nyug. vármegyei főjegyző levelét közöljük, amely így hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur! A lakbérleti törvény 4. §-a azt mondja, hogy a házak értékek megállapításánál az állami adók főkönyve irányadóul szolgál. (Románul: „rolurile de impozit fiscal”) — tehát az adót románul impozitnak mondják. (Impozit fiscal = állami adó) így az előző szakaszban előforduló „taxa” szó semmiesetre sem jelent adót, hanem „illetéket”. E szerint a lakók nem az állami adókat, hanem csak a lakással illetve a bérléssel összefüggésben álló „illetékeket”. Tisztelettel: Vuculescu Titus, nyug. megyei főjegyző.

— **Leleplezett találkahely.** A napokban tudomására hozták az aradi IV. kerületi rendőrségnek, hogy a kerület területén éjjelenként egy titkos találkahelyet látogatnak. A IV. kerületi rendőrség a nyomozás alapján megállapította, hogy a feljelentés tényei megfelelnek a valóságnak és a detektíveknek tényleg sikerült a legutóbbi éjszakán egy titkos találkahelyet felfedezni. A találkahely tulajdonosát letartóztatták, az ott alkalmazásban levő két nőt a rendőrségre kísérték, ahol megindították ellenük az eljárást.

— **A Patronázs Egyesület sorsjegyei.** A Patronázs-egyesület ebédlő berendezéseinek kisorsolására kibocsátott sorsjegyek Aradon a következő helyeken kaphatók: özv. Hammerschlag Lipótné dohánytözsde, Bauer Gyula dohánytözsde, Vidor József Calea Regele Ferdinand 3., Müller J. és Fia Str. Bratianu fióküzlete, Augusztia szalon, Beregszász Lajos szücs, Scheibel Vilmosné vízvezetékserelő, Somló Testvérek konteáció üzlet Str. Eminescu, Piek Ernő divatruház, Patronázs-egyesület központi irodája Str. G. Popa 3., Anyavédő egyesület szülőintézete Str. Marasesti 46., Gyermekvédő szövetség ingyen rendelő intézete Str. Mocioni (Orczy-u.) 4. A nyemények egyelőre a városi szegényházban levő asztalosműhelyben tekinthetők meg.

— **Hegedüs nyilatkozata.** Genf. A Tribune de Geneve munkatársa beszélgetést folytatott Hegedüs Lórán magyar pénzügyminiszterrel, aki ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy Magyarország a saját erejéből és külföldi hitel nélkül talpra állott és talpon is fog maradni, ha kell az antantnak hadikárpótlást fizetnie.

— **A gyilkos rendőr.** A ménesi csendőrség ma beszállította az aradi királyi ügyészség fogházába Dimitru Száva ottani községi rendőrt, aki agyonlőtt egy ménesi fiút. A rendőrt ma kihallgatta a vizsgálóbíró és kihirdette előtte az előzetes letartóztatását. A meggyilkolt fiu holttestét holnap boncolják.

— **Büntetés elől a vonat alá** című közleményünkre vonatkozólag Dobrecu

felesége annak közlésére kért fel bennünket, hogy írje azt a bizonyos gabonaügyet csak közvetítette és azért ugrott a vonat alá, mert attól félt, hogy azt a vádat emelik ellene, hogy a csalóval összejárzott.

— **Négyszáz kommunistaért — hatezer tisz.** Budapest. Az Oroszországnak kiszolgáltatandó kommunisták első csoportja a napokban indul. Ebben a csoportban valamennyi népbiztos utazik a családjával együtt nemzetközi védelem alatt. Az oroszok négyszáz magyar kommunistaért 6 ezer Oroszországban levő magartisztelet adnak ki.

— **Újabb összeesküvés Szerbiában.** Zágráb. A belgrádi rendőrség újabb összeesküvést fedezett fel. A vizsgálat során megállapították, hogy Péter király temetése alkalmával meg akarták ölni Prbicsevics belügyminisztert. A rendőrség letartóztatta Juiman és Antalics építőmunkásokat, az összeesküvés szerzőit, akik pénzt és fegyvert osztottak ki.

— **Köszönet.** Collorrig Artur olasz királyi sorhajóhadnagy és neje hálás szívvel mondanak köszönetet ezután a repatriáló hivatalnak, az üzletvezetőségnek, de különösen Popovic raktárfőnöknek annak lekötéző szívélyességükért, mellyel ügyünkben eljárak.

LEGUJABB

A magyar jóvátétel.

BUDAPEST. A jóvátételi bizottság magyar osztálya néhány napra Budapestre érkezett s azután visszatér Párisba, hogy megtegye javaslatát a jóvátételi bizottságnak. A bizottság megállapítja Magyarország tényleges közgazdasági és pénzügyi helyzete alapján az ország fizetőképességét és a jóvátételi összes nagyságát. A magyar békedelegáció a békeszerződés aláírása előtt azt kérte, hogy a pénzben vagy természetben teljesítendő fizetést 1926 május elsejéig fűgesszék fel. Erről a jóvátételi bizottság fog határozni s egyúttal véglegesen megállapítja az okozott károkat is.

Angol lap Nyugatmagyarországról.

LONDON. A Morningpost tudósítója beutazta a nyugatmagyarországi határvonalat és azt jelentette lapjának, hogy az osztrák csendőrség előnyomulását a lakosság visszaverte. A bécsi lapok resignáltsággal állapítják meg, hogy az antant várt demarssa Budapestre eddig nem érkezett meg. Ehhez a tényhez a lapok az antantra nézve barátságosan megjegyzéseket fűznek.

BÉCS. A Wiener Montagszeitung közli: Az osztrák kormány a kimschlagi incidens miatt tiltakozó jegyzéket intézett a magyar kormányhoz és a legfelsőbb tanácshoz.

PRÁGA. A nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatban több magyar állampolgárt letartóztattak. Az a vád ellenük, hogy monarchista propagandában vettek részt.

Angora elesett.

ATHÉN. Ideérkezett jelentések szerint a görög csapatok bevonultak Angorába.

A kisebbségek védelme.

GENF. A népszövetség tanácsa legutóbbi ülésén kimondotta, hogy a trianoni békének a kisebbségek védelmére vonatkozó részét a népszövetség védelme alá helyezik. A védelem csak akkor következhetik be, ha a panaszokat valamelyik tanácsstag terjeszti elő. A népszövetség tanácsának tagjai jelenleg a következők: Franciaország, Nagybritánia, Olaszország, Japán, Belgium, Brazília, Spanyolország és Kína.

Ujabb katonai jelentkezés.

(Szeptember 10-től 20-ig.)

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ma átiratban közölte az aradi rendőrséggel ama rendeletét, amely szerint az 1875—1899-ig terjedő évfolyamokba tartozó katonakötelesek tekintetével küll arra, hogy bevannak-e sorozva a román hadseregbe, vagy sem, illetékes rendőrkerületeiknél jelentkezniök kell a szeptember 10 és 20. közötti időben. A jelentkezés alkalmával, akiknek okmányaik vannak, azokat felülbélyegzik. Kötelesek azok is jelentkezni, akik D. I. modellü igazolványryal rendelkeznek. Nem kell jelentkezniök azoknak, akik e hónap 15-én bevonulnak, a postai tisztviselőknek és alkalmazottaknak, kiket az illetékes postafőnökségek kötelesek bejelenteni.

Közgazdaság.

Nagy áremelkedések Bécsben.

A bécsi tőzsdei árfolyamok hosszú idő óta alig mutattak kisebb kilengést. Hol emelkedtek, hol estek kissé a kurzusok, de nagyobb katasztrófa nem érte a börzei spekulánsokat. Ma azután váratlan és szüete ijesztő mértékben emelkedtek a kurzusok a bécsi tőzsdén. Ennek a hirtelen emelkedésnek az a magyarázata, hogy félhivatalosan is megerősítették Ausztria külföldi hitelakciójának kudarcát. Mai tőzsdejelentéseink a következők:

Szeptember 6. Zürichi nyitás: Berlin 640, New-York 587, Milano 2545, Prága 710, Budapest 142.5, Zágráb 320, Bucuresti 660, Varsó 17, Bécs 65, osztrák lebélyezett korona 54.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1430, dollár 413, francia frank 3130, márka 450, lira 1775, osztrák korona 32 és fél, rubel 36, leu 475, szokol 502, dinár 842, lengyel márka 13. **Kifizetések:** Berlin 451 és fél, Zürich 6950, Bécs 32.12.

Bécsi nyitás: Sokol 1558, dinár 2700, magyar korona 317, lengyel márka 38, lira 5675, leu 1440, angol font 4775, dollár 1307, francia frank 9850, svájci frank 21950, márka 1400. **Kifizetések:** Prága 1560, Zágráb 685, Budapest 316, Varsó 36.75, Milano 5700, Bucuresti 1450, London 4800, New-york 1315, Páris 9862, Berlin 1415, Hollandia 40800.

Zürichi zárlat. Berlin 635, Hollandia 185 és fél, Newyork 587, London 2179, Páris 4480, Milano 2530, Prága 700, Budapest 142.5, Zágráb 320, Bucuresti 660, Varsó 17, Bécs 65, osztrák lebélyezett korona 54.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1465, dollár 422, márka 450, lira 1760, osztrák lebélyezett korona 30 és fél, rubel 36, leu 482 és fél, szokol 510, lengyel márka 14.

Bécsi zárlat: Sokol 1618, dinár 2775, magyar korona 327, lengyel márka 38, lira 5800, leu 1465, angol font 4975, dollár 1335, svájci frank 23650, márka 1445, **Kifizetések:** Prága 1360, Zágráb 700, Budapest 325, Varsó 36, Milano 5850, Bucuresti 1470, London 5000, Newyork 1345, Páris 10500, Svájc 23700, Berlin 1450, Hollandia 44500.

— **Az utólagosan bejelentett koronák beváltása.** A pénzügyminiszter értesítette az összes erdélyi pénzügyigazgatóságokat, hogy a Banca Nationala főintézeténél intézkedett aziránt, hogy a bankok az utólagosan bejelentett koronákat, amelyeket a pénzegységesítő bizottság jóvá hagyott, legkésőbb szeptember hó 30-ig az illetőknek kifizessék. Szeptember 30-ika után semmiféle további kérelem figyelembe véve nem lesz.

— **Budapesti értéktözsde.** Budapest. Az értéktözsden tegnap a fontosabb papírok kurzusa a következő volt: Magyar Hitel 1580, Osztrák Hitel 400, Földhitelintézet 2200, Concordia-malom 2160, Gizella-malom 1675, Beocsini 5300, Salgótarjáni 4300, Urikányi 4150, Ganz-Danubius 23800, Ganz Villamossági 4200, Rimamurányi 2130, Schlick 885, Általános Fa 1375, Egyesült Fa 533, Nasic 11450, Neuschloss 870, Országos Fabank 1055, Rézbányai 2575, Szlavonia 1180, Viktoria 675, Zabolai 1975, Baróth 1120, Magyar Cukor 8400, Adria 5850, Déli vas ut 1170, Államvasut 2175, Közúti Vasut 980.

— **Pénzcsere a Baranyában.** Pécs. A pénzbecserelés munkája lázasan folyik. Egyedül a Pécsi Takarékpénztár ez ideig 124 millió koronát váltott be. A többi pécsi pénzintézeteknél is nagy munka folyik. Mintegy 750—800 millióra becsülik a beváltott pénz értékét. Ehez jön még mintegy 350—400 millió vidéki pénzintézetektől. A pénzintézeteknél nagy mennyiségű dinárt váltottak be magyar pénzre 7.5—8 koronás árfolyamon.

Wekerle végrendelete.

(A fiát az általános örökösök)

Budapest. A nemrég elhunyt Wekerle Sándor volt magyar miniszterelnök végrendeletét tegnap bontolták fel. Wekerle a nyáregyháza katolikus plébánia felállítására és templomépítésre 100.000 koronát és 25 magyar hold földet hagyományozott. Nem feledkezett meg a volt magyar miniszterelnök Fehér Gyuláról, a közigazgatási bíróság ajtónállójáról, akinek 40.000 koronát és volt komornyikjáról, akinek 4000 koronát hagyományozott. Wekerle Sándor általános örököséiv két fiát, Wekerle Lászlót és ifj Wekerle Sándort tette meg, akik dányosi nyáregyházai és csehi birtokait egyenlő részben öröklék. Vagyonáról részben nem végrendekezett, de megjelölte vagyonának ama részeit, amelyek vagyonváltásgként szolgálnak.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel

Intézeti gyermekharisnyák Bársonynál Piata Iancu Avram (Szabadság-tér) 17.

Apró hirdetések.

Levelezés.

KORREKT UR! Szerdán jelzett helyen, időben ott leszek! 11118

Alkalmazás.

KÉT ROMÁN FORDÍTÓ lehetőleg érettségizett fiatal emberek azonnal felvételt a Waggongyárban. Aradon. 3485

TIZENEGY ÉVES leánykám mellé francia nevelőnőt keresek, ki a német nyelvet is bírja. Dr. Haller Károly közjegyző Nagyszentmiklós (Torontalm.) 3478

MALOMKEZELŐI, vagy jobb segédi állást keresek mielőbbi belépésre nőlen molnár. Szíves megkeresést kér Lenhardt János (gőzmalom) Ujszentanna. 3478

JÓ MOSÓNÓ házakhoz ajánlkozok Str. Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) 8. szám. 3482

PÉNZTARNOKNÓ — gyakorlott erő előnyben — azonnal felvételt Guttman fűszerüzletében Str. Metianu. 10506

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok jobb nő magános urhoz, vagy uricsaládhoz. Vidékre is megy. Cim: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 11119

SZAKÁCSNŐNEK ajánlkozok jó bizonyítványokkal megbízható nő. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11118

NÉMET URINÓ kisebb gyermekek mellé, vagy házvezetőnőnek ajánlkozok. Ajánlatokat „E. K.” jellegre a kiadóba kér. 3487

Vétel és eladás.

OLCSÓ pianót keresek megvételre. Címeket kérek a kiadóhivatalba küldeni. 3484

VILLANY MOTOR 3 lóerős egyfázisú és használt deszka eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3480

BELVÁROSI telek melyen jóforgalmu üzifia és szénkereskedés van árval, kocsival, lovakkal és egyéb tartozékaival együtt elutazás miatt eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11118

VESZEK már lemetőben levő bármily régi sírköveket. Címeket: Wallinger hirdetője „Vidéki” jelige alatt továbbít. 11117

JÓKARBAN levő írógép olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11118

TELJESEN ÚJ, világos hálószoba garnitúra tükörüveg nélkül, egy Adler írógép és egy új férfi hintó egy vagy két lóra eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3488

VEHET eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

REALISKOLAI I. II. III. osztálybell, valamint elemi iskolai könyvek eladók Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

Ingatlan.

HÁZ elfoglalható négyszobás lakással eladó Strada Filipescu (Flórián-utca) 28. sz. 3483

ELŐNYÖSEN ELADÓ HÁZAK: Aradon a Str. Greceanu (Perényi-utcában) magas földszintes uri magánház és Ujmiketán Fő-ut 4. alatti az országot mellett felvő félemeletes ház. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3446

IPARVALLALATNAK vagy kisebb gyárnak alkalmas vasbeton ház kész munkahelyiségekkel jutányosan eladó. Felvilágosítást ad dr. Borneasz Iulian ügyvédi irodája. 3460

KÖNIG MIKSA

nemzetközi szállítási iroda

ARAD.

10901

Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség Aradon és

Curticin. — Gyűjtőkocsikat feldolgoz és vámol 48 óra alatt.

— Darabárukat szállít biztosítva teljes szavatossággal a

Frankfurti Általános Biztosító R.-T. vezérképviselője által.

Az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak gurahonci cementgyára

ujra teljesen üzembe helyezett és ajánlja a szabványos huzási és nyomási szilárdságot measse túlhaladó szilárdságu

portland cementjét

prompt szállításra egy vagonfélételekben, mint kisebb mennyiségekben. 3430

Megrendelések a gurahonci cementgyárhoz :: Gurahont.

Aradmegye vagy esetleg az Aosev. Igazgatóságához Arad intézendők. 3430

321—1921.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke 10 vagon finom őrlésű mészkeletet szállítása iránt folyó évi szeptember hó 10-én délelőtti 11 órakor a tanácssterem kistermében (városháza emeletén) árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő a kiküldési ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártnak csak akkor vétetnek figyelembe, ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. (Gazdasági hivatal 104. sz. ajtó.)

Arad, t. h. j. f. város gazdasági székeinek 1921. évi szeptember hó 1-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

322—1921. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke a belvárosi és külvárosi utak kavicsolása iránt folyó évi szeptember hó 10-én délelőtti 11 órakor a tanácssterem kistermében (a városháza emeletén) árlejtést tart.

Bánatpénz helyett a vállalkozó I-ső kereseti összege fog visszatartatni a végleges elszámolás megkezdéséig.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli ajánlatokkal.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők. (Gazdasági hivatal 104. ajtó.)

Arad, t. h. j. f. város gazdasági székeinek 1921. évi szeptember hó 1-én tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Tel. Interurban 6—68.

Sürgöncim: Carlussen

CAROL LASSEN

nemzetközi szállítási vállalat

ARAD, Strada Alexandri 1. szám

az Aradi Közgazdasági Bank helyiségében

Saját fióktelepei és képviselői Romániában:

Cluj, Bucuresti, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți, Dej, Timișoara, Sig.-Marmatei, Brașov, Sibiu, Bistrits, Medias.

Saját fióktelepei külföldön:

Berlin, Frankfurt a/M., Hamburg, Wien, Bremen, Lübeck, Leipzig, Dresden, Karlsruhe, Passau, Mannheim, Salzburg, Stettin, Chemnitz, Pforzheim, Regensburg, Danzig, Breslau, Offenburg, (Baden), Ulm, a/D, Emden, Proskau, Freiburg in Br., Rotterdam, Flensburg, Köln, Schramberg, Stockholm, Stuttgart, Nürnberg, Schwimingen a N., Gotenburg, Schwab-Gmünd, Lissabon, Aachen, Christiania, Kaiserslauten, Worms, Reval, Copenhagen Esbjerg.

Képviselők az összes nagyobb városokban és európai kikötőkben. Vállal nemzetközi szállításokat. Belföldi szállítások és gyűjtőszállítványok részére speciális osztály. Fuvarelevél felülvizsgálatok a feladó számlájára eszközöltnék. Szállítványok mindennemű biztosítása. Felvilágosításokkal díjmentesen szolgálunk. 3847

Uzletek.

KIS KORCSMA lakással együtt sürgősen átadó. Gáj Temető-utca 10. 11118

Oktatás.

ZONGORAORÁKAT jutányos áron adok. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11116

FRANCIA nyelvben kezdőket Bertiz módszer szerint tanítok. Cim a kiadóhivatalban. 3486

Különféle.

SZEGEDRE utazom bármily megbízás elintézését felelősség mellett vállalom. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11118

ZONGORAHANGOLÁST felelősségtelesen vállal Andreé, színházi karmester Strada Russu Sirlanu (Aulich-utca) 8c) 11117

NEGYVEN LEIÉRT csütörtökre utlevél láttaozást válllok szíveségből Brunner Béla divatüzlet Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.) 10506

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hirlap-elárusító és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. Klein L. hirdetői és hirlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-utca) Háaz ügynöksége, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. és Mandl, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

MEGVÉTELRE AJANLOK

bér- és magánházakat azonnal elfoglalható 3—4—5 szobás modern lakásokkal, gőzmalomot legjobb vidékeken, fűszerüzleteket, kávéházakat, vendéglőt 57 kat. hold földet 80 ezer lei készpénzzel átvethető. 10707

H A A S Z Ingattantorgalmi Irodája, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám.

Társat keresek

bevezetett, jó jövedelmező üzletemhez, körülbelül 200,000—Lei tőkével, szakértelem nem okvetlenül kívánatik. Csakis komoly ajánlatok: KELET hirlapirodában adandók le.

Gyakorlott, ügyes, szakmabelli

UTAZÓ

EGYELSŐRANGU LIKÖR és GYÜMÖLCSPALINKAGYAR részéről O-románia beutazására kerestetik. Feltétel a román nyelv tudása. Ajánlatok „A. 10.” jelige alatt a lap kiadóhivatalához küldendők. 8481

Kölcsönöket,

a lehető legolcsóbban azonnal folyóítottok.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.